

INFORMATOR

NSPRV

BESPLATAN PRIMERAK

sindiso@ptt.yu
www.nsprv.org

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 2 • FEBRUAR 2008 • BROJ 9

PONOVO SA STARIM IMENOM NSPRV upisan u registar

Sa zadovoljstvom možemo konstatovati da je najvećem delu naših muka kraj. Sva osporavanja NSPRV od strane naše bivše centrale UGS „Nezavisnost“ i GSPRS „Nezavisnost“ u kojima su (ne)hotimično sudelovali i ljudi iz Ministarstva rada i socijalne politike su za nama. Naime, 06. februara Ministarstvo je izdalo Rešenje o upisu Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Vojvodine u Registar. Tako je na sceni opet novi-stari dobri NSPRV. Ostaje nam još postupak preregistracije manjeg broja školskih sindikalnih organizacija, te Vas molimo da u dogovoru sa našim regionalnim i opštinskim koordinatorima taj deo posla završite.

Redakcija Informatora Vam se i ovom prilikom zahvaljuje na strpljenju i razumevanju i izvinjava zbog neprimerenih pritisaka kojima ste u prethodnom periodu bili izloženi od naših bivših kolega iz „Nezavisnosti“. Nakon upisa promena u Registar Vaše školske organizacije, postaje potpuno bespredmetno raspravljati o svim dopisima kojima su Vas nakon 15. decembra „bombardovali“ iz „Nezavisnosti“, sem u smislu da se te pretnje i nezakoniti postupci sankcionišu. O ovom su se, uostalom, izjasnili organi NSPRV koji će pokrenuti odgovarajuće postupke pred nadležnim institucijama.

Na naslovnici Informatora objavljujemo Rešenje o upisu NSPRV u Registar sindikalnih organizacija.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО РАДА
И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
Број: 110-00-146/2008-02
06.02.2008. године
Београд

На основу члана 7. став 1. Правилника о упису синдиката у Регистар („Службени гласник РС“, бр. 50/2005), по захтеву Независног синдиката проsvетних радника Војводине, са седиштем у Новом Саду, ул. Футошка бр. 37, у поступку уписа у Регистар синдиката, Министарство рада и социјалне политике доноси:

РЕШЕЊЕ

1. НЕЗАВИСНИ СИНДИКАТ ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА ВОЈВОДИНЕ, са седиштем у Новом Саду, ул. Футошка бр. 37, уписан је у регистар синдиката под редним бројем 20520.
2. Лице овлашћено за заступање и представљање синдиката је Ранко Хрњаз.

Образложење

Независни синдикат проsvетних радника Војводине, поднео је захтев за упис у Регистар. Поступајући по захтеву, утврђено је да су испуњени услови за упис синдиката у Регистар, прописани чланом 5. Правилника о упису синдиката у Регистар („Службени гласник РС“, бр. 50/2005).

С обзиром на напред изнето, донета је одлука као у изреци Решења.

Упутство о правном средству: Ово Решење је коначно у управном поступку и против њега жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред Врховним судом Србије у року од 30 дана од дана пријема Решења.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Снежана Лакичевић - Стојачић

JAVNI DELATNICI BEZ ZAŠTITE

Zaposleni u javnom sektoru, odnosno javnim službama sve češće su izloženi različitim vrstama nasilja od strane onih za koje obavljaju ovaj društveno važan i odgovoran posao, a često i od ljudi iz njihove bliže okoline. Svakodnevno beležimo različite vrste pretnji – javnih i anonimnih, napada verbalnih, ali često i fizičkih, prebijanja, premlaćivanja, pa čak i onog najgoreg – slučajeva koji završavaju tragično, trajnim invaliditetom ili čak smrću.

Izgleda da svi koji su na bilo koji način frustrirani posledicama preduge tranzicije, brojnim nerešenim problemima unutar lokalne sredine ili svoje porodice, svojim društvenim statusom, uzimaju sebi za pravo da posežu za nasiljem nad ovom kategorijom javnih poslenika i da tako oni uređuju društvene odnose. Nažalost, ni Vojvodina nije imuna na različite oblike nasilja koji se javljaju gotovo svakodnevno.

Pokrajinski odbor Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Vojvodine (NSPRV) raspravljao i o nasilju nad prosvetnim radnicima i drugim javnim službenicima. Sa žaljenjem je konstatovano da napadi na nastavnike i druge zaposlene u obrazovanju uglavnom nisu sankcionisani, kao ni drastičan slučaj poput prebijanja nastavnika, koji se desio na radnom mestu. Umesto toga, odgovorna lica, organi i službe ne donošenjem adekvatnih mera sankcionisanja počinjenoga nedela destimulišu druge nastavnike i zaposlene u javnom sektoru da uopšte prijavljuju napade na njih, duboko svesni ni njih niko neće uzeti u zaštitu.

(Nastavak teksta na str. 3)

TUŽBA PROTIV NSPRV ODBAČENA

Nakon brojnih manipulacija u javnosti vezanim za tužbu koju je protiv Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika i Ranka Hrnjaza podneli B. Čanak i T. Živanović, NSPRV se dopisom obratio svim predsednicima sindikata i listu Dnevnik u kom se demantuju navodi iz tzv. tužbe i razotkriva istina.

(Nastavak teksta na str. 5)

GRGUR STANOJEVIĆ

Izuzetni slikar i pedagog

Grgur Stanojević rođen je u Smederevskoj Palanci, 14. februara 1907. godine. Gimnaziju je učio u Smederevskoj Palanci. Slikarstvo je studirao u Umetničkoj školi u Beogradu od 1924. do 1929. godine, kod Ljube Ivanovića i Bete Vukanović. U Muškoj učiteljskoj školi u Somboru radio je od 1930. do 1938. godine, a potom u Jagodini do jeseni 1944. godine. Od decembra 1944. godine živio je u Beogradu i radio u propagandnom odeljenju Vrhovnog štaba NOV. Po nalogu Štaba bio je na sremskom frontu. Nakon rata radio je u Ministarstvu NR Srbije, u odseku za predškolsko vaspitanje.

Već kao mlad nastavnik u Somboru, Stanojević se afirmisao kao odličan pedagog, koji se zalagao da se na mesto klasičnog predmeta crtanja u školama zavede likovno obrazovanje i vaspitanje. Nastavi crtanja u Učiteljskoj školi davao je poseban smer da bi se pripravnici osposobili za primenu crtanja i slikarske tehnike u svojoj učiteljskoj praksi. U Somboru je 1937. godine izdavao i uređivao časopis „za muški ručni rad i umetničko zanatstvo“ *Primenjena umetnost*. Ovaj izvršni, ali kratkovečni časopis, izašao u 6 brojeva, sa obitnim ilustrativnim materijalom raznih uzoraka i odabranim tekstovima iz pera samo Stanojevića, kao i nekolicine saradnika, predstavlja jedinstven i do sada nedostižan doprinos svoje vrste našoj školskoj praksi, čija aktuelnost nije prestala ni danas.

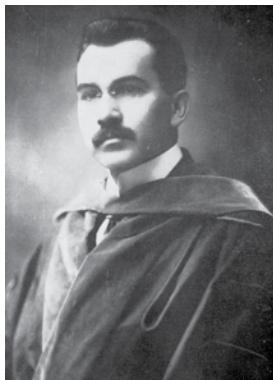
Osim pedagoškim radom, Stanojević se bavio i slikarstvom. Vladao je vanrednom slikarskom tehnikom i visokim umetničkim nadahnućem. Sa svojom suprugom Vukosavom, takođe slikarkom, izlagao je svoje akvarele i ulja u Somboru 1934. godine i u Subotici 1936. godine, a učestvovala je i na zajedničkoj izložbi ULUS-a u Beogradu. Bavio se i vajarstvom. 1939. godine izradio je bistu Sretena Adžića, osnivača i upravitelja Učiteljske škole u Jagodini.

Posle rata radio je, kao dizajner, na konstruisanju umetnički oblikovanih dečjih igraćaka, koje bi uz zabavnu ulogu doprinosile estetskom vaspitanju dece predškolskog uzrasta. Saradivao je i u dečjem listu *Pionir*.

Prerana smrt, u saobraćajnoj nesreći, 17. decembra 1946. godine, prekinula je život i rad ovog izuzetnog slikara i pedagoga i danasve izvanrednog čoveka.

PAJA RADOSAVLJEVIĆ

PRVI SRPSKI DOKTOR PSIHLOGIJE

Paja Radosavljević je rođen 9. januara 1879. godine u selu Obrežu u Sremu. Po završetku osnovne škole i realke u Zemunu 1894/95. godine, upisao se u prvi razred Učiteljske škole u Somboru. Već posle prve godine Radosavljević odlazi u Pakrac, gde je nastavio školovanje, a zatim u Osijek, gde je i završio Učiteljsku školu 1898. godine. Kratko vreme bio je učitelj u selu Ašanji, a zatim odlazi u Beč na tzv. Pedagogijum, koji ubrzo napušta i 1899/1900. godine upisuje se na Univerzitet u Jeni, u ono vreme pored Lajpciga centar za pedagoške nauke. Profesori su mu bili Viljem Rajn, Teodor Cijen, Rudolf Ojken i Ernest Hekel. U međuvremenu se i oženio, bio učitelj u Mostaru, a zatim dalje nastavio školovanje 1902/3. godine u Cirihi. Ovaj obrt u orijentaciji Paje Radosavljevića rezultat je njegove želje da eksperimentalnim izučavanjem koje je u ono vreme uzimalo sve više maha u psihologiji i pedagogiji. U Cirihi je bio učenik dr Ernesta Mojmana, učenika Viljema Vunta. U Cirihi je 1904. godine odbranio i doktorsku disertaciju (to je prva doktorska disertacija s čisto psihološkom temom u nas, te ga zato mnogi smatraju i prvim doktorom psihologije u nas) pod nazivom *Napredovanje zaboravljanja sa vremenom* u kojoj je proveravao neke stavove u delu čuvenog nemačkog psihologa doktora Hermana Ebinghausa.

Posle ciriškog doktorata dolazi ponovo u Sombor 11. novembra 1904. godine za profesora Učiteljske škole. I pored nepovoljnih okolnosti pod kojima je došao u somborsku Učiteljsku školu, što je na njega ostavilo vrlo loš utisak, Paja Radosavljević se sa oduševljenjem i puno elana prihvatio posla. Svojim radom i za ono vreme demokratskim metodama u vaspitanju izazvao je netrpeljivost i zavist jednog dela svojih kolega, pa i vlasti. Kod učenika je bio vrlo omiljen. Bio je inicijator i osnivač đačkih vaspitnih društava („Spas“ i „Nada“) čiji je osnovni zadatak bio da se bore protiv negativnih pojava u ponašanju učenika (pušenje, alkohol, kocka i sl.), ali i nego-

vanje narodne poezije i narodnih ideala. Tako je aktivnost ovih društava ubrzo poprimila i političko obeležje, tim pre što se u njihov rad uključila i ostala srpska omladina Sombora, pa i drugi građani. Ovakav rad Paje Radosavljevića ubrzo je izazvao sumnju nekih profesora Škole, pa i državnih vlasti da se radi po velikosrpskoj propagandi, a što je sve moglo naškoditi Školi pred mađarskim vlastima. Zbog toga Paja Radosavljević dolazi u sukob sa nekim svojim kolegama, te i ne dočekavši kraj istrage koju je preduzeo Školski savet, krajem maja 1905. godine daje ostavku i odlazi iz Sombora.

Kratko vreme boravi u rodnom selu, a potom u Mostaru kod svoje žene, odakle odlazi u Cirihi na promociju, a potom u Ameriku gde je želeo da nastavi školovanje na njujorškom pedagoškom fakultetu gde je 1906/07. godine i magistrirao, a potom 1907/08. godine i doktorirao pedagogiju sa tezom: *Uticaj sadržine reči na primarno pamćenje; eksperimentalno istraživanje na školskoj deci i odraslima sa kratkim pregledom izvesnih eksperimentalnih radova o primarnom pamćenju*. U Americi je bio prvo asistent eksperimentalne psihologije na Stanford univerzitetu u Kaliforniji, a potom 1910. godine u Njujorku na Pedagoškom fakultetu postaje prvo docent i šef Katedre za eksperimentalnu pedagogiju, a 1913. godine redovan profesor. Tu ostaje sve do penzionisanja 1945. godine.

U više navrata iz Amerike je dolazio u domovinu, pa je tako 1908. godine boravio u Beogradu i u organizaciji Srpskog društva za dečju psihologiju održao kurs učiteljima iz ove oblasti (*Novi vaspitni ideali u svetlosti nauke*). Isto predavanje održao je i u Hrvatskom učiteljskom društvu, zatim na skupštini srpskih učitelja u Bosni i Hercegovini i na svečanoj sednici Hrvatsko-pedagoškog književnog zbora. Iz domovine se vratio u Ameriku razočaran jer je naišao na hladan prijem kako ondašnjih pedagoških autoriteta, tako i na Univerzitetu u Beogradu.

Naučni rad dr Paje Radosavljevića je obiman i raznovrstan; odvijao se u tri pravca: na polju psihologije, pedagogije i antropologije. Značajniji su mu radovi: *Uvod u eksperimentalnu psihologiju* koji je izdao Hrvatski pedagoško-književni zbor u Zagrebu u dva toma, 1908. i 1909. godine; *Nacrt opće psihologije za učitelje* izdan u Novom Sadu 1908. godine; *Uvod u eksperimentalnu pedagogiju* 1910. i 1912. godine izdate u Zagrebu; *Nauka o čoveku s naučne i pedagoške strane* objavljeno u *Učitelju*, Beograd 1907/08. godine (rasprava je posvećena dr Jovanu Cvijiću) i mnogi drugi radovi objavljeni u različitim našim, američkim, nemačkim i ruskim časopisima.

Umrro je 07. aprila 1958. godine u St. Petersburgu na Floridi u Americi.

OBRAZOVANJE U BEČEJU

Prema istorijskim podacima prva srpska osnovna škola osnovana je u Bečeju 1703. godine, a mađarska 1765. godine. Dečje zabavište na mađarskom jeziku osnovano je 1881. godine, a na srpskom jeziku 1887. godine. Prva srednja škola je zanatska koja počinje sa radom 1883. godine, dok 1913. godine Bečeju ima od srednjih škola još građansku i poljoprivrednu.

Današnje obrazovanje odvija se u:

- Dečjim vrtićima
- Šest osnovnih škola u svim mestima opštine

- Nižoj muzičkoj školi
- Specijalnoj školi za lako retardiranu decu u psihičkom razvoju
- Tri srednje škole:
 - Gimnaziji, koja mladim ljudima pruža znanja iz humanističkih nauka
 - Ekonomsko-trgovačkoj školi, koja obrazuje kadrove za ekonomsku i trgovačku struku i
 - Mašinskoj školi, koja obrazuje učenike za područje rada maštinstva i obrade metala 3. i 4. stepena.

NASILJE NA SVE STRANE

JAVNI DELATNICI BEZ ZAŠTITE

Zaposlenima u javnim službama status službenih lica

Nastavak sa 1. strane

Inicijative Sindikata da nastavnici i drugi javni delatnici dobiju status službenog lica i da se svi ovi napadi tretiraju kao napad na službeno lice u vreme vršenja dužnosti, zasad nisu urodile plodom, što ne znači da će se Sindikat odreći prava da ovo i dalje zahteva. I ne samo to. Zahtevaće da se proširi „zona bezbednosti“ za zaposlene u javnim službama. Naime, poznato je da čak napadi na sudije, koje i inače imaju status službenih lica, ako su napadnuta van zgrade suda nisu tretirani kao napad na službeno lice. O napadima na nastavnike van škole i školskog dvorišta ili lekare van zdravstvenih ustanova ne treba uopšte ni trošiti reči. Sve to desilo se i u našoj sredini. Iskustva iz razvijenih demokratskih društava pokazuju da je krug bezbednosti sve od stana pa do dolaska na posao, što kod nas nije slučaj, te se najgrublji napadi i nasilja podvođe pod benigno remećenje javnog reda i mira. Na Vama je da procenite da li je to prava ocena učinjenog.

Stoga IO NSPRV podržava srodne sindikate zaposlenih u javnim službama, a ovom prilikom apostrofirajući Sindikat lekara i farmaceuta i njihovu inicijativu da se medicinskim radnicima, odnosno svim zaposlenim u sektoru zdravstva dodeli status službenih lica. Očekujemo da bi ova inicijativa pomogla i da drugi zaposleni u sektoru javnih službi i usluga, kao i zaposleni u organima državne uprave i lokalne samouprave mirnije i bezbednije dolaze na svoj posao i obavljaju svoj društveno odgovoran rad.

Hadži Zdravko M. Kovač

SERTIFIKATI “ŠKOLA BEZ NASILJA” PODELJENI PREDSTAVNICIMA ŠKOLA

Sertifikati o uspešno završenom programu „Škole bez nasilja - ka sigurnom i podsticajnom okruženju“, čiji je cilj da se smanji nasilje u školama, uručeni su 26. februar 2008. godine predstavnicima 26 škola u Srbiji. Sertifikate je direktorima škola dodelio ministar prosvete dr Zoran Lončar, a svečanosti u Vladi Republike Srbije su pored ministra prisustvovali direktorka UNICEF u Srbiji Judita Rajhenberg, ambasador UNICEF i proslavljeni košarkaš Aleksandar Đorđević, kao i predstavnik Elektroprivrede Srbije Momčilo Cebalović.

Ministar prosvete dr Zoran Lončar rekao je, ovom prilikom, da se u taj projekat do sada uključila 101 škola, u Srbiji sa ukupno 6.770 nastavnika i 71.113 učenika i najavio da će se narednog meseca u program uključiti još 26 škola, kao i da je sredstva za uključivanje 11 škola obezbedila EPS.

VRŠNJAČKO NASILJE

Čak 65 posto učenika u osnovnim školama u Srbiji doživelo je bar jednom nasilje, a kod 24 posto dece nasilje se ponovilo više puta. Najčešći oblik nasilja je verbalno nasilje – vređanje, spletkarenje i ponižavanje, a tek nakon toga sledi vidljivo, fizičko nasilje. Stanko Matića predsednik aktiva direktora novosadskih srednjih škola smatra da nasilja sada ima više nego ranije, da je brutalnije i unapred smišljeno. „Njih, recimo, četvorica se dogovore, presretnu drugara na putu do škole, trojica ga brutalno tuku i ponižavaju, dok četvrti snima. Nakon toga snimak postavlja na sajt Youtube, a organizovano je i glasanje za najbrutalniji i bezobzirniji snimak“.

Uvođenje veronauke i građanskog vaspitanja u škole nije doprinelo smanjenju agresivnosti kod dece, a jedan od predloga na okruglom stolu o vršnjačkom nasilju bio je da ocena iz vladanja opet ulazi u prosečnu ocenu školskog uspeha. Osim toga, nošenje oružja u školu treba da se smatra težom povredom ponašanja i bude prijavljeno nadležnim organima. Preporuka je i da se Unicefov program “Škola bez nasilja”, koji je do sada implementiran u 101 školi, uvede u sve osnovne škole u Vojvodini da bi se učenici, roditelji i nastavnici naučili da prepoznaju i reaguju na nasilje.

ZBOG MITINGA DECA NA ULICAMA

Povodom odluke ministra prosvete da četvrtak 21. februar proglaši neradnim danom za sve škole, kako bi prosvetni radnici mogli da prisustvuju mitingu “Kosovo je Srbija” koji je bio organizovan u Beogradu, reagovala je, između ostalih, i direktorka Nacionalnog centra za prevenciju povreda i promociju bezbednosti Mirjana Milankov. Ona je osudila što su deca, umesto da sede u učionicama, izašla na ulice. Ovom prilikom ona je istakla da se već “duži niz godina radi na stvaranju bezbednih škola, edukovanju prosvetnih radnika i učenika, zapošljavanju školskih policajaca i postavljanju video nadzora, a onda se maloletna deca olako prepuštaju ulici”.

Ministar prosvete dr Zoran Lončar je izjavio da je za svoju odluku dobio i saglasnost Sindikata obrazovanja, GSPRS “Nezavisnost” i USPRS i izrazio zadovoljstvo što su “predstavnici sindikata pokazali spremnost da se svi prosvetni radnici uključe u mirni i dostojanstveni protest protiv jednostranog i protivpravnog proglašenja nezavisnosti Kosova i Metohije”.

ZAPOSLENE BIJU, NEKAŽNJENO

NSPRV kao najveća i najefikasnija organizacija prosvetnih radnika u APV podržava zahteve Sindikata lekara i farmaceuta da se napad na zaposleno lice u vršenju radne dužnosti, tretira kao napad na lice pri vršenju službene dužnosti. Poslednji slučaj koji se desio u zemunskoj Hitnoj pomoći dovoljno pokazuje da je krajnje vreme da se Kazneni zakon promeni u smeru pooštavanja kazni za počiniocima koji se drznu da nasrnu na zaposlene. Kao da nije bilo dovoljno što su prosvetni radnici napadani i u školi i van nje, zdravstveni radnici na odeljenjima na kojima rade (eklatantne primere smo imali u Somboru), već je ta drastična praksa nastavljena. Kako su industrijski sindikati izgubili bitku sa poslodavcima koji više nikada (verovatno) neće zaključiti Opšti kolektivni ugovor, sindikatima javnih službi preostaje međusobna saradnja i ukрупnjavanje da bi sa državom i lokalnim samoupravama zaključili Opšti kolektivni ugovor za zaposlene u javnim službama gde bi se pojačali zaštitni mehanizmi. Takođe, ukoliko država drži do sebe morala bi to sankcionisati i Krivičnim zakonom. Međutim, ukoliko ne postoji organizacija koja će svojom brojnošću i uticajem doprineti da ova inicijativa urodi plodom (usvajanjem u Skupštini RS), sporadični zahtevi strukovnih udruženja i sindikata će biti kao „krici žednog u pustinji“.

Između ostalog, i zbog ovakvih slučajeva NSPRV je prihvatio misionarski posao formiranja nezavisnih sindikata javnih službi i nadamo se da ćemo vrlo brzo imati veliki broj članova i iz: zdravstva, pravosuđa i policije, državne uprave i lokalne samouprave, kulture i socijalne zaštite. Samo takav sindikat može biti ozbiljan faktor za donosiocima odluka (političare) i državu koga će svi uvažavati.

Sofija Mandarić

VRŠNJAČKA MEDIJACIJA

Utorak 29. januara 2008. god., održana je tribina o medijaciji – njenom primeni i prednostima – koja je okupila sve ciljne grupe koje su edukovane da budu posrednici prilikom mirnog rešavanja konflikata. Skup je održan u Gradskoj Većnici u Subotici. Predstavnici Srednje poljoprivredno prehrabne škole iz Sombora učestvovali su na ovoj tribini: direktor Ljubica Pribić Jovičić, profesor Nives Kovač, sekretar Dragana Kovačević i pedagog Jasna Kosanović, obzirom da su učenici ove škole edukovani u okviru vršnjačke medijacije (njih dvadesetak), od kojih sedam učenika aktivno posreduje kod đaka koji dođu u konfliktne situacije, koje medijacija prepoznaje kao „slučajeve“ kojima se vršnjaci koji su prošli obuku mogu baviti. Vršnjačka medijacija u ovoj srednjoj školi ima podršku čitavog nastavničkog veća i zbog toga opstaje. Treba istaći da su predstavnici Srednje poljoprivredno prehrabne škole na tribini u Subotici upoznali sve prisutne sa željom aktivnih učenika u ovoj oblasti da svoja znanja prenesu mlađoj generaciji, među kojima, takođe, ima učenika zainteresovanih za ovakav vid pozitivnog delovanja na svoje vršnjake, tako da su već počeli da realizuju radionice sa zainteresovanim mladim drugarima, koji su ovakav vid prihvatili sa oduševljenjem.

Zbog ove ideje, predstavnici škole su imali sastanak sa opštinskim ombudsmanom Irinom Burka Parčetić, koja je prihvatila unapred rečeno, konsultujući se sa svojim timom, tako da će sedam učenika koji se aktivno bave vršnjačkom medijacijom proći još jednu obuku namenjenu edukatorima, radionica u okviru vršnjačke medijacije, i na taj način, i zvančno dobiti sertifikate koji će im omogućiti da svoja znanja prenese svim zainteresovanim drugarima, ne samo sada, već i u budućnosti.

Jasna Kosanović

HRONOLOGIJA JEDNOG RAZLAZA

U dužem periodu smo svedoci historičnog napada na Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Vojvodine i njegovo rukovodstvo, a pre svega na Ranka Hrnjaza i hadži Zdravka Kovača od strane čelnika UGS „Nezavisnost“ i GSPRS „Nezavisnost“. U javnosti se pokušava plasirati laž da su Ranko Hrnjaz i Zdravko Kovač isključeni iz GSPRS „Nezavisnost“ i da sada osnivaju „neki svoj novi sindikat“. Pri tom se vešto izbegava reći istina da je Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Vojvodine, kao dovršena organizacija, kolektivno pristupio GSPRS „Nezavisnost“ 2000-te godine, a tek 2005. godine, odlukom Skupštine NSPRV, svom nazivu dodao sufiks „Nezavisnost“ (NSPRV „Nezavisnost“). Na istovetan način, odlukom Skupštine NSPRV, zbog neslaganja sa politikom UGS „Nezavisnost“, 15. decembra 2007. godine doneta je odluka o vraćanju na pravni status od pre 19. oktobra 2005. godine; brisanju sufiksa „Nezavisnost“ iz imena Sindikata i razdruživanju sa UGS i GSPRS „Nezavisnost“.

NSPRV je pravni naslednik Samostalnog (nezavisnog) sindikata zaposlenih u obrazovanju u AP Vojvodini, osnovanog kasnih 80-ih godina 20. veka, a 1989. godine i registrovanog u Ministarstvu za rad i zapošljavanje. Dakle, pune dve godine pre nego što je osnovan UGS „Nezavisnost“ i čak tri godine pre nego što je osnovan GSPRS „Nezavisnost“, tako da je i najvećem laiku jasno da se ne radi o osnivanju novog sindikata nego o izboru novog puta za najstariji alternativni nezavisni sindikat prosvetnih radnika u jugoistočnoj Evropi, a sve radi efikasnijeg načina ostvarenja interesa članstva.

U javnost se pokušava plasirati neistina da je NSPRV i njegovo rukovodstvo bilo faktor nestabilnosti u UGS „Nezavisnost“, a radi ostvarenja ličnih (a prema poslednjim izjavama rukovodstva UGS i separatističkih) interesa. Pri tome se vešto prikriva činjenica da su 6. Kongres UGS „Nezavisnost“ napustili gotovo svi delegati GSPRS „Nezavisnost“ zbog neslaganja sa sve većom centralizacijom UGS „Nezavisnost“, umesto, u javnosti proklamovane i programskim dokumentima utvrđene, decentralizacije UGS „Nezavisnost“.

Tako su, npr., u statut UGS „Nezavisnost“ ugrađene odredbe poput odredbi da granski sindikati ne mogu potpisati granske kolektivne ugovore bez saglasnosti IO UGS „Nezavisnost“. Nakon preglasavanja brojnih amandmana, ovo je bila „kap koja je prelila čašu“ za delegaciju prosvetnih radnika, koji su svoje nezadovoljstvo iskazali napuštanjem Kongresa. Ovo iznuđeno napuštanje je predstavljalo protest prosvetara, koji ne prihvataju da drugi GS (poput metalaca, građevinaca...) bolje od njih samih znaju kako se mogu rešiti problemi u obrazovanju.

Nakon 6. Kongresa UGS „Nezavisnost“, „režiseri“ tog Kongresa iz Granskog sindikata me-

talaca, shvatajući da je GSPRS „Nezavisnost“ postao jedan od najmoćnijih granskih sindikata, počinju vrlo uspešno da razbijaju jedinstvo u toj grani, svesni da se lični interesi čelnika iz GSM (čija preduzeća odavno ne postoje) mogu ostvariti jedino preuzimanjem UGS „Nezavisnost“, a da im na tom putu stoje sindikati javnih službi, a prvenstveno grana prosvete.

Niz zakulisnih igara i opstrukcija rada GSPRS „Nezavisnost“ imala je za posledicu da je 12-og novembra 2007. godine predsednik GSPRS „Nezavisnost“ hadži Zdravko Kovač podneo neopozivu ostavku, nakon čega su gotovo svi članovi Glavnog odbora GSPRS „Nezavisnost“ iz Vojvodine i jedan broj iz Centralne Srbije, napustili sednicu Glavnog odbora.

Usledila je sednica IO NSPRV „Nezavisnost“ u proširenom sazivu, na kojoj je doneta odluka o zakazivanju Vanredne Skupštine NSPRV „Nezavisnost“.

Znajući da je jedinstvo u pokrajinskoj organizaciji NSPRV „Nezavisnost“ na visokom nivou režiseri svih ovih događaja su umesto pokušaja smirivanja situacije isforsirali odluku Predsedništva UGS „Nezavisnost“ da naloži Glavnom odboru GSPRS „Nezavisnost“ da isključi iz članstva sindikata Zdravka Kovača i Ranka Hrnjaza zbog sazivanja Vanredne Skupštine, zaboravljajući, pri tom, da je jedino Skupština NSPRV legitimna da odluči kojim putem će NSPRV ići dalje.

I ovaj potez govori o „demokratičnosti“ UGS „Nezavisnost“, gde je u dužem periodu prisutna praksa da svega tri čoveka donose odluke, a ostale smatraju za bespogovorne izvršioce, bez obzira da li se radi o pojedincima ili čak i o granskim sindikatima.

Naručena sednica GO GSPRS „Nezavisnost“ je održana 08.12.2007., a rezultat glasanja za isključenje Zdravka Kovača i Ranka Hrnjaza je bio poražavajući za predlagачa. Tri četvrtine Glavnog odbora nije bilo za isključenje, što je bio šok za predlagачe (naručioce), pa su počele pripreme za raspuštanje neposlušnog Glavnog odbora GSPRS „Nezavisnost“ koju je preduhitrila odluka Skupštine NSPRV o istupanju iz UGS „Nezavisnost“ i GSPRS „Nezavisnost“. Ovom odlukom je prestalo članstvo u UGS „Nezavisnost“ svim članovima iz Vojvodine, koji, ustvari, i nisu ni bili članovi „Nezavisnosti“, jer su potpisali samo pristupnice Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Vojvodine koji je do 15.12.2007. bio kolektivni član GSPRS „Nezavisnost“.

Nakon svih ovih događaja, školama su počeli pristizati dopisi naslovljeni na direktore škola (?!?!?) da su Zdravko Kovač, Ranko Hrnjaz i još dvanaest članova Glavnog odbora GSPRS „Nezavisnost“ iz Vojvodine isključeni iz Sindikata „Nezavisnost“, a da se pri tom ne kaže da su svi ti članovi svojevolejno napustili „Nezavisnost“. „Razbijačima“ GSPRS „Nezavisnost“ je uvek bilo jasno da će izgubiti članstvo u Vojvodini, a sada su u posebnoj panici nakon saznanja da je NSPRV na pragu postizanja dogovora o integraciji sa beogradskim Sindikatom obrazovanja koji je zbog sličnih problema istupio iz Sindikata obrazovanja Srbije (Samostalnog).

Ovom integracijom, bez svake sumnje, stvorice se uskoro novi reprezentativni sindikat prosvetnih radnika koji će biti apsolutni lider po kvalitetu i po kvantitetu na sindikalnoj prosvetnoj sceni. Time će šanse da GSPRS „Nezavisnost“ i Sindikat obrazovanja Srbije budu i dalje reprezentativni, nakon ovih gubitaka, postati gotovo nikakve.

Ovo potvrđuju i svakodnevni kontakti sa našim kolegama iz centralne Srbije koji nestrpljivo očekuju okončanje procesa registrovanja nove republičke centrale u grani prosvete, čije nast-

janje svih ovih dana, svim silama pokušavaju da spreče naše bivše sindikalne centrale – UGS „Nezavisnost“ i SSSS, a u tome im u dobroj meri pomaže i Ministarstvo rada i vlast kojoj, ipak, izgleda, nije u interesu da ima sa druge strane sindikat koji ni na koji način ne može kontrolisati ili na njega uticati.

Konačno su sve dileme razrešene, pošto je registracija NSPRV okončana 06.02.2008.g., a u toku je preregistracija školskih sindikata.

Nadam se da su, u međuvremenu, i čelnici UGS „Nezavisnost“ shvatili da su od početka „igrali na pogrešnu kartu“, ne želeći da prihvate činjenicu da odluke koje su donete na Skupštini NSPRV nisu doneli pojedinci, pa čak ni Ranko Hrnjaz i Zdravko Kovač, nego legitimni predstavnici prosvetnih radnika iz Vojvodine.

Usledio je niz aktivnosti sa ciljem da se u UGS povrati „odbeglo stado i izgubljene ovčice“ u: Vršcu, Zrenjaninu, u svim poverenštvima UGS, u školama u kojima NSPRV ima članstvo. Međutim, i pored žestoke kampanje, na zakazane skupove sa čelnicima GSPRS i UGS „Nezavisnost“ gotovo se niko nije odazvao. Tako se npr. u Vršcu odazvao samo predsednik sindikata iz jedne škole od petnaest pozvanih, a u Zrenjaninu od pozvanih predsednika svih sindikata u školama iz Srednjeg i Severnog Banata (njih preko 40), pojavio se opet samo jedan...

Nakon očiglednog kraha ovog jalovog posla, dalju inicijativu je preuzeo lično - sam predsednik UGS „Nezavisnost“ Branislav Čanak koji je sa najbližim saradnicima najavio održavanje tribine za prosvetne radnike na kojoj će „razrešiti sve dileme“ prosvetnih radnika Vojvodine. Za ovu tribinu su slati pozivi „po šacometrijskom uzorku“, tako da je na četiri do pet imena u svakoj školi u školskoj upravi Zrenjanin, dakle na blizu tristo adresa poslat poziv. Međutim, i pored svaga toga, rezultat odziva bio je čista nula! I ova je tribina propala, nakon čega je predsednik UGS „Nezavisnost“ Branislav Čanak na konferenciji za štampu „osuo paljbu“ po Zdravku Kovaču i Ranku Hrnjazu. Mnoštvo je krupnih reči (čitaj: pretnja i poluistina) izgovoreno na račun bivšeg predsednika GSPRS „Nezavisnost“ i predsednika pokrajinskog odbora UGS „Nezavisnost“ za APV - Zdravka Kovača, za čije je ime upravo Branislav Čanak do pre par meseci vezivao postojanje sindikata „Nezavisnost“ u Vojvodini i iz tih razloga nije prihvatio, u februaru 2007. godine, ponuđenu ostavku Zdravka Kovača na tu funkciju. Drugoproglašeni krivac za sve nevolje Sindikata „Nezavisnost“ je Ranko Hrnjaz, koga je lično Branislav Čanak predložio i insistirao da prihvati funkciju predsednika Programskog odbora za organizaciju i razvoj UGS „Nezavisnost“ - „pošto u Sindikatu „Nezavisnost“ nema boljeg rešenja“.

Da li je to možda Branislav Čanak bio samo ljut, pošto sada mora da radi i ono što bi inače trebao da radi predsednik Pokrajinskog odbora za APV i predsednik Odbora za organizaciju i razvoj, a za šta on sada nema adekvatna kadrovska rešenja ili, pak, očajan što nedovodno gubi reprezentativnost i u Vojvodini, ali je sasvim izvesno da je zrenjaninskoj javnosti ostao dužan izvinjenje za svoj predhodni nastup na kanalima televizije „Santos“.

Jedno je ipak sigurno, a to je da je Branislav Čanak još jednom izmanipulisan od najbližih saradnika i rukovodstva GSPRS „Nezavisnost“, koji su ga uveravali da će upravo oni biti sposobni kontrolisati novonastalu situaciju, koja im je očigledno, ipak, izmakla kontroli.

Ranko Hrnjaz
predsednik IO NSPRV

TUŽBA PROTIV NSPRV ODBAČENA

*N/r predsednicima NSPRV
u školi/ustanovi*

Poštovani,

Kako od naših bivših kolega koji, ne samo da šire neistine i klevete na sve strane, već i nezakonito uznemiravaju i nagovaraju na krivična dela čak i direktore i upravu škola i ustanova, ne očekujemo da će sami sebe demantovati, to ostaje na nama. Njima i nije cilj da nekoga pravilno informišu, već upravo da po principu „prosutog perja“ šire nevericu u tuđe članstvo, znajući da, ako se i većina perja pokupi, ipak neko pero ostane nepokupljeno. Iako smo i mi duboko svesni te činjenice, svesni smo i druge, a to je da na duge staze istina ipak, i uvek pobeđuje.

Svi vi niste dobili podnesak tužbe Opštinskom sudu u Novom Sadu, a protiv NSPRV i Ranka Hrnjaza, ali su ga dobili Vaši direktori. Neki su Vam ga prosledili, a neki su koristili to kao argumenat protiv našeg sindikata, zaboravljajući da ako i postoje sindikalni sporovi, oni nisu njihova briga. Da bude gora stvar, u javnosti se manipuliralo sa službenom beleškom na spisu tužbe, kojim se traži privremena mera, kao da je već privremena mera i izrečena. U svemu ovome sudelovali su i neke naše bivše kolege iz našeg Pokrajinskog odbora, koje smo zbog štete po ugled i interese Sindikata bili prisiljeni isključiti iz članstva, sekretarijat GSPRS „Nezavisnost“, kao i regionalni poverenik UGS „Nezavisnost“ za Zrenjanin.

Da li vajni pravnici iz UGS „Nezavisnost“ i GSPRS „Nezavisnost“ ne znaju nauku koju su studirali ili navodi iz tužbe nisu tačni - desilo se da je sud odbacio tužbu koja je, kao presuđena stvar, distribuirana po školama. Navode iz sporne tužbe osporio je NSPRV, o čemu je u dva navrata (19. i 20. februara) pisao i novosadski „Dnevnik“.

Ostaje nejasno zbog čega kolege iz „Nezavisnosti“ i dalje atakuju na NSPRV i svojataju NSPRV kao svoj deo, a u međuvremenu su registrovali Pokrajinski odbor GSPRS „Nezavisnost“ za Vojvodinu. Da li su to oni napravili pokrajinsku organizaciju ili možda čak i nisu, već su samo, u njima znanom maniru, napravili pečat sa takvim imenom, kojim se služi isključeni član NSPRV Budimka Čikarić Palija, protiv koje sledi nekoliko krivičnih prijavi zbog otuđenja i krađe sredstava sindikalne članarine, lažnog predstavljanja u javnosti i krivičnih dela klevete i nagovaranja na nezakonite postupke.

Možda su ipak kolege iz „Nezavisnosti“ shvatile da ne mogu na silu da zadrže NSPRV u svom članstvu, pa su krenuli na pojedinačne članove, a Pokrajinski odbor GSPRS „Nezavisnost“ im služi samo kao mamac da bi, po principu „daj šta daš“, ipak nekog zabunjenog prosvetara zadržali u svom članstvu. Sigurno je da im to ipak neće uspeti, jer se u slučaju prosvetara ne radi o članovima sindikata poput onih iz grupacije industrijskih sindikata, gde im se nameću gotova rešenja i isporučuju nalozi za izvršenje, jer prosvetni radnici, čak i kad su sindikalci, ne prihvataju takav način kao meru ponašanja i žele da imaju svoj sindikat, kojim će sami upravljati, koji će sami menjati na način kako to njima najbolje odgovara, a ne funkcionisati po principu „daljinskog tastera“ nalagodavaca iz beograskog „kruga dvojke“.

Kako nas sve očekuje utvrđivanje represen-

tativnosti, moram da Vam skrenem pažnju da će je neophodno, nakon što smo dobili Uverenje o upisu NSPRV u Registar sindikalnih organizacija od 06.02.2008., potpisati nove pristupnice kao dokaz broja članova. Stare pristupnice, u postupku utvrđivanja reprezentativnosti, neće moći koristiti ni NSPRV, a pogotovo GSPRS „Nezavisnost“ ili njihov fantomski Pokrajinski odbor za Vojvodinu, jer su one i dalje vlasništvo NSPRV, ali im je novom registracijom „istekao rok trajanja“.

NSPRV neće kopirati GSPRS ni UGS „Nezavisnost“ u nasilnom zadržavanju članova, niti se u javnosti služiti metodama i sredstvima kojima su pribegle naše bivše kolege, već će sporove i zadovoljštinu potražiti na sudu. One koji žele da budu članovi GSPRS „Nezavisnost“ ili nekog drugog sindikata prosvetnih radnika podsećamo da će morati da izvrše novo učlanjenje u te sindikate, registruju takve organizacije i naravno izmire sve obaveze prema NSPRV do momenta „razlaza“.

NSPRV će o novonastaloj situaciji obavestiti i Internacionalu obrazovanja i MKS (Međunarodna konfederacija sindikata), jer smatra da je način sprečavanja sindikalnog organizovanja jednog sindikata od strane drugog sindikata neprihvatljiv sa aspekta sindikalne solidarnosti, kao i sa aspekta etičnosti i zakonitosti. Stoga, dva drastična slučaja sprečavanja sindikalnog organizovanja, na način kako to zagovara „Nezavisnost“, moraju biti obelodanjena. Zahtev sudu da zabrani upis u Registar sindikalnih organizacija Sindikatu NSPRV koji su podneli Branislav Čanak u ime UGS „Nezavisnost“ i Tomislav Živanović u ime GSPRS „Nezavisnost“ ne samo da je nesindikalan, već je i neustavan, a zadiru i u zagarantovana prava radnika na slobodu sindikalnog organizovanja i delovanja utvrđena brojnim međunarodnim konvencijama. Da našim kvazisindikalskim vođama ništa nije sveto, pokazuje i drugi primer iz novosadske Elektrotehničke škole „Mihajlo Pupin“, gde su se Sindikat „Nezavisnost“, ali i Branislav Čanak i Budimka Čikarić Palija našli u ulozi (da ne poverujete) štrajkbrehera. Naime, oni su podržali, sada već bivšu, direktorku škole, Vesnu Prugić Mileusnić, koja je, lomeći štrajk prosvetnih radnika u toj školi suspendovala gotovo polovinu nastavnika i uvela u nastavni proces 30-ak ljudi sa ulice kao zamenu za kolege koji su bili u štrajku i koji su štrajkom pokušali zaštititi svoja ugrožena prava. Iako NSPRV ima rezerve prema pojedinim akcijama SPRV koji je i organizovao štrajk, u ovom trenutku mora iz solidarnih razloga stati na njihovu stranu, jer uvođenje štrajkbrehera kao zamenu za nastavnike u štrajku ili bilo koje druge radnike u štrajku, potpuno je neopravdano za bilo koga ko zdravorazumski razmišlja, a kamoli za člana sindikata ili sindikat kao organizaciju!

Novi Sad, 25.02.2008.god.

Potpredsednik IO NSPRV

Hadži Zdravko M. Kovač, prof.

*N/r glavnom i odgovornom uredniku
dnevnog lista „Dnevnik“*

Poštovani,

U dnevnom listu „Dnevnik“, 14.02.2008. g. na strani 39. objavljen je kraći članak pod imenom „Hrnjaz ostao bez pečata“. U skladu sa

Zakonom o informisanju zahtevamo da objavi-te demant ovog natpisa. NSPRV će u dogovoru sa pravnim zastupnicima sindikata podneti i nekoliko tužbi protiv lica koja su iznosila dezinformacije i distribuirala ih školama – članicama NSPRV kao presuđenu stvar.

U navedenom članku, novinar potpisan inicijalima D.M. je naveo više proizvoljnih i netačnih tumačenja spora između Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Vojvodine i UGS „Nezavisnost“ kao i da je Opštinski sud u Novom Sadu 04.02.2008.g. doneo privremenu meru zabrane raspolaganja imovinom i pečatom Sindikata Ranku Hrnjazu kao predsedniku IO NSPRV.

Tačno je da su UGS „Nezavisnost“ i GSPRS „Nezavisnost“ podneli tužbu protiv NSPRV kao prvooptuženog i Ranka Hrnjaza kao drugoptuženog sa predlogom za izricanje privremene mere, kao što je i tačno da predlog tužbe nije uručen ni prvotuzenom ni drugotuzenom, a da su NN lica rasturala po svim školama predlog tužbe kao presuđenu stvar. Zloupotrebljena je činjenica da je na primerku tužbe, prilikom prijema, pored prijemnog štambilja stavljen i štambilj „privremena mera“, što ni u kom slučaju ne znači da je sud o tome presudio, već je samo znak postupajućem sudiji da u tužbi postoji zahtev za izdavanje privremene mere, što je za njega upozorenje da po ovom zahtevu mora hitno postupati! Sud nije doneo privremenu meru o kojoj će se sprovesti rasprava i potom doneti odluka. Da je novinar pažljivije pogledao tužbu, uočio bi svakako da je ona zaprimljena u Opštinskom sudu Novi Sad, 04.02.2008.g., pa samim tim nije mogla biti isti dan izdata privremena mera, ili je možda jedina informacija na osnovu koje je napisao sporni tekst bila saopštenje UGS „Nezavisnost“ i GSPRS „Nezavisnost“ od 11.02.2008. godine koje je neovlašćeno potpisao regionalni poverenik UGS „Nezavisnost“ Zoran Eremić, u kome se zahtevi iz tužbe tumače kao da je po tužbi presuđeno.

Ono što je apsurdno jeste poslednji deo iz tužbe u kome tužioci zahtevaju od Opštinskog suda da naloži Ministarstvu rada i socijalne politike (?!?) da zabrani upis u Registar sindikalnih organizacija NSPRV i sindikalne organizacije NSPRV u školama i ustanovama iz razloga što Sud za to uopšte nije nadležan i što se time povređuje ustavno pravo i međunarodne konvencije o slobodi sindikalnog organizovanja. Za ovaj postupak nije dovoljno samo demant u novinama, već ćemo o ovome obavestiti i Međunarodnu konfederaciju sindikata (MKS), čiji je i UGS „Nezavisnost“ član i Internacionalu obrazovanja (EI), čiji je GSPRS „Nezavisnost“ član, kao i sve ostale relevantne međunarodne organizacije, kako se jedan međunarodno priznat i navodno demokratski sindikat bori protiv prava drugog sindikata da se sindikalno organizuje.

Novi Sad, 15.02.2008.god.

Potpredsednik IO NSPRV

Hadži Zdravko M. Kovač, prof.

Dnevnik je 19. februara u celosti objavio naš demanti, a u narednom broju i razgovor sa hadži Zdravkom M. Kovačem o razlozima razlaza NSPRV i „Nezavisnosti“.

SINDIKALCI – ŠTRAJKBREHERI A nastavnici u lock-out-u

Naslov ovog saopštenja aludira na, za potpisnika ovog teksta, nezamislivu scenu, a to je da su oni koji bi trebali, između ostalog, koristiti štrajk kao jedno od sredstava za ostvarenje radničkih interesa, u slučaju dvogodišnje agonije u ETS „M. Pupin“ u Novom Sadu otpustili od svih pravila sindikalizma i pojavili se u potpuno negativnoj, a za sindikate nedozvoljenoj, ulozi štrajkbrehera (razbijaća štrajka). Dvovlašće i viševlašće, v.d. stanje organa upravljanja i odlučivanja, više puta uvedene privremene mere, stalni štrajkovi profesora, pa čak i učenika u jednoj od najboljih novosadskih i vojvodanskih srednjih škola „obogaćeni su“ neprimerenim postupcima dela kolektiva okupljenog oko manjinskog Sindikata „Nezavisnost“ i pokušaja da manjina okupljena oko poslednje direktorke Vesne Prugić Mileusnić po svaku cenu sačuva „vlast“ u ovoj školi. Sem pojave Sindikata „Nezavisnost“ kao štrajkbrehera, zabeležena je još jedna novotarija koju nisu primenili ni poslodavci u kolektivima velikih industrijskih kompanija ili u industrijskom sektoru, a to je i primena lokauta (lock-out – postupak kada se štrajkačima ili delu zaposlenih zabranjuje dolazak na posao). Za prvo je odgovoran ponajviše Sindikat „Nezavisnost“, pretpostavljamo instruisan čestim dolascima bivše predsednice RKO NSPRV ŠU Novi Sad - Budimke Čikarić Palija, koju je, između ostalog, i zbog ovoga IO NSPRV isključio iz članstva. Ako smo i mogli pretpostaviti da će imenovana postupiti na taj neprimeren način, nismo ipak mogli očekivati da će predsednik UGS „Nezavisnost“ – Branislav Čanak, dolazeći u školu, podržati kolege iz „Nezavisnosti“ protiv kolega iz SPRV.

NSPRV ovom prilikom ne želi ulaziti u opravdanost štrajkačkih razloga SPRV, ali nema nijedan argument kojim bi mogao opravdati stav Sindikata „Nezavisnost“ da direktorka škole u nastavni proces, nakon što je zabranila ulazak u školu desetak nastavnika, dovede sa ulice potpuno nove nastavnike. To se nije desilo ni u vreme Slobodana Miloševića, kada je tadašnji potpredsednik Vlade RS i tvorac lex specialis zakona dr Ratko Marković pretio, ali ne i ostvario, da će štrajkač iz jednog mesta (Sombora) zameniti dovođenjem nastavnika iz drugog mesta (Subotica). Sindikat „Nezavisnost“, očajnički pokušavajući zadržati članstvo NSPRV u svojim redovima, služi se svakojakim sredstvima, pa tako i naše članove u Elektrotehničkoj školi stimuliše u potpuno pogrešnom pravcu. Poslednje saopštenje Sindikata „Nezavisnost“ ETS, kojim staje uz direktorku i opravdava njene postupke, suspenzije štrajkača, pokretanja na desetine disciplinskih postupaka protiv njih, uvođenje tridesetak nastavnika sa ulice u nastavni proces i dr., dugoročno znači samo štetu i za taj sindikat. Sindikati mogu biti zainteresovani za to ko će biti direktor, ili ko će biti u organu upravljanja, ali to nije njihov prevashodni cilj, jer iskustvo uči da i oni koji su potekli iz reda sindikata, kasnije vrlo lako postaju njegovi protivnici, odnosno sindikat i direktor su uvek „na dve obale iste reke“. U ovom slučaju podržavanje direktora koji nije dobio ni 5% podrške Nastavničkog veća, iako to i nije presudno za njegovo imenovanje, ipak dovoljno govori o stanju svesti onih koji podržavaju manjinu, zaboravljajući da je osnovni demokratski princip volja i mišljenje većine.

Uvođenje lokauta, odnosno zabrane ulaska zaposlenima koji su još uvek u radnom odnosu sa ustanovom, govori samo o onima koji su uticali na „novu“ direktorku da tako postupi. Da je bolje razmislila, sasvim je izvesno da ne bi dovođila ni sebe, ni ovu uglednu školu u poziciju u kojoj se našla, a to je da gotovo dve godine izveštaji iz ove škole pune novinske stupce, ne samo vojvodanskih medija, već i šire.

U celoj situaciji nisu se najbolje snašle ni prosvetne pokrajinske vlasti, ni pokrajinski sekretar, koji je i pored svega imenovao Vesnu Prugić Mileusnić za direktora, iako je, formalno gledajući, sa zakonskog stanovišta bio u pravu. U borbi između dve vlasti – pokrajinske i gradske, u ovom slučaju stradao je najviše ugled ove, najveće škole ove struke na Balkanu, međuljudski odnosi u kolektivu, verovatno jedan ili oba sindikata, a najviše interes onih radi kojih škole i postoje – učenika! Možda ovih neželjenih događaja ne bi ni bilo u onoj meri u kojoj su eskalirali, naročito krajem prvog polugodišta i na početku drugog polugodišta ove školske godine, da se u sve nije umesao ministar prosvete (da li?) dr Zoran Lončar, koji je u određenim momentima, zaboravljajući na fer-plej i ranije dogovore ministra (S. Vuksanovića) i pokrajinskog sekretara (Z. Bunjika pa Z. Jegeša) da neće poništavati njihove odluke, obzirom da im je „Omnibusom“ preneto ovlašćenje ministra prosvete. Doduše, svi nastupi ministra Lončara pokazuju da je on više alternativni ministar za neka druga ministarstva, nego li za obrazovanje, što mu ipak nije smetalo da unosi nered u najpoznatiju školu i to u gradu koji je mesto njegovog stalnog boravka.

NSPRV pozdravlja poslednje napore Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu da uvede red u ovu školu i da se normalizuje nastavni proces. Sindikatima u školi preporučujemo da ipak oni moraju biti na jednoj strani – strani zaposlenih, bez obzira ko je druga strana, a da porade na sopstvenom sindikalnom obrazovanju i sticanju veština kolektivnog pregovaranja i socijalnog dijaloga.

Još jednom, sa žaljenjem konstatujemo da se u negativnom kontekstu pojavio deo naših bivših članova koji je, ovaj put, krivo instruisan i naveden na pogrešne postupke i to upravo od ljudi koji su mu trebali pružiti stručnu pomoć da ne budu „navučeni na tanak led“. Kako se radi o našem članstvu, mi ćemo nakon dodatnih analiza proveriti zašto je došlo do svega ovoga i eventualne krivice sindikalno sankcionisati, a ostali i ubuduće mogu računati na svaku našu pomoć i solidarnost.

Hadži Zdravko M. Kovač, prof.

DIREKTORI – SINDIKALCI Ponuda za članstvo u NSPRV

U dužem periodu sazreva jedna ideja koja je ponovo aktualizovana poslednjim događajima vezanim oko razlaza Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Vojvodine (NSPRV) i GSPRS „Nezavisnost“, a to je da se direktorima škola i ustanovama omogući da zaštite svoj radno-pravni status i regulišu materijalni položaj sa svojim poslodavcem, kao i da se oslobode pritisaka koji dolaze iz različitih sfera uticaja. Iako bi se na prvi pogled moglo učiniti da je ideja nelogična, jer su direktori ipak poslodavci zaposlenima u „svojim“ školama i ustanovama, oni su i zaposleni kod drugog poslodavca – Ministarstva prosvete, gde su razbacani po pojedinim sektorima od predškolskog, gde je poslodavac lokalna samouprava, pa preko ostalih sektora, gde je poslodavac Ministarstvo, odnosno gde im „nad glavom“ stoje brojni pomoćnici ministra zaduženi za ove sektore i naravno, ministar i vlada. Tako se oni nalaze najčešće između „čekiča i nakovnja“, interesa i volje zaposlenih u školama i ustanovama i onih „gore“ koji žele da bespogovorno izvršavaju naloge vlasti, pa čak i kad se intimo sa njima i ne slažu.

Svi dosadašnji pokušaji direktora da se na bilo koji način organizuju i zaštite neslavno su propali, jer im je to pravo osporio i njihov poslodavac - ministarstvo, kao što je bilo i prilikom pokušaja direktora domova učenika da se organizuju. Ni pokušaj direktora osnovnih i srednjih škola iz Južnobačkog i Zapadnobačkog okruga nije uspeo. Ova činjenica je možda i logična jer i inače državnim činovnicima nije dozvoljeno da prave pravno lice koje bi zastupalo njihov interes, a tzv. aktivni direktora nisu ništa drugo do debatih klubova grupe građana, čije odluke ili zaključci nikoga na ništa ne obavezuju.

Poslednji i brojni neprimereni pritisci na sve direktore škola u kojima NSPRV ima članstvo da oni uređuju odnose među sindikatima, odnosno pomognu Sindikatu „Nezavisnost“ da zadrži članstvo i pare drugog sindikata – NSPRV, politizacije pozicije direktora i indirektno uvođenje, inače zabranjene, politike u školu, ojačavanje partijskih redova pritiscima od strane pojedinih načelnika školskih uprava koji milom ili silom „uteruju“ direktore u redove svoje partije, sukobi između gradske i pokrajinske vlasti koji se prelamaju „preko leđa“ zaposlenih, ali i direktora, veće investicije u škole „svojih“ direktora, bilo iz NIP-a, Fonda za kapitalna ulaganja ili opštinskih i gradskih budžeta, privilegovan položaj kod odobravanja broja odeljenja sa manjim brojem učenika od minimuma, odobravanje produženih boravaka, direktnim uticanjem na pisnu politiku u pojedinim školama i eventualno gašenje onih ustanova za koje donosioci odluka procene da su za gašenje, a ne na osnovu kriterijuma, ulaganje u opremu, ... nas uveravaju da se nešto mora učiniti da se pojača položaj direktora, a da istovremeno to ne bude politički motivisano, nego u interesu zaposlenih i onih koje oni obrazuju, kojima pružaju smeštaj i ishranu i druge usluge.

Sindikati direktora, odnosno odbori direktora u sindikatu postoje i u svetu. Ovom prilikom navodimo iskustvo skandinavskih sindikata nastavnika, gde u sindikatu postoji sektor u kome se organizovani direktori i koji tamo prave strategije, ne da napakoste i pogoršaju položaj zaposlenih ili da ih „uteraju u red“, već kako da poprave njihov materijalno-socijalni i radno-pravni položaj i unaprede obrazovanje u celini. Naravno da ovi direktori-sindikalc i ne sede na sastancima sindikata nastavnika u svojim školama niti na bilo kakav način pokušavaju da ometaju rad ovih sindikata, jer ipak se radi o različitim interesima. Dakle, svako radi svoj deo posla – sindikat zastupa interes zaposlenih, a direktori-sindikalc ovako organizovani time štite svoj položaj prema svom poslodavcu, te su tako ojačani na korist obema stranama, a ne, kao što je to kod nas trenutno – prepušteni su sami sebi i sopstvenoj inventivnosti, kako da i sami prežive tranziciju u obrazovanje.

Jasno je da će NSPRV dobro proceniti koji direktori mogu biti uopšte kvalifikovani da budu u sekciji (odboru) direktora pri sindikatu, jer bi bilo neprirodno da obučavamo i štitimo poziciju onih koji su se javno deklarirali i delovali protiv interesa bilo kog sindikata, a naročito našeg. Dakle, potencijalni članovi sekcije direktora u sindikatu nastavnika mogu biti samo oni koji su se i sami zalagali i zalažu se za socijalni dijalog, prvenstveno u ustanovi na čijem su čelu.

Kolege direktori, ne zaboravite da ste i vi, ipak, još uvek prosvetni radnici i ... dobro nam došli!

ODRŽANA SVETOSAVSKA AKADEMIJA

Svetosavskom akademijom u Centru "Sava" u Beogradu obeležena je 27. januar 2008. godine školska slava Sveti Sava. Tom prilikom ministar prosvete dr Zoran Lončar uručio je ustanovama i pojedincima svetosavska priznanja za doprinos obrazovanju. Svetosavskoj akademiji prisustvovali su predsednik Vlade Republike Srbije dr Vojislav Koštunica i više ministara Vlade Srbije i crkvenih velikodostojnika.

Ministar Lončar uručio je Svetosavske nagrade predškolskoj ustanovi "Jelica Stanivuković Šilja" u Šidu, Osnovnoj školi "Desanka Maksimović" u Zaječaru, Poljoprivrednoj školi sa Domom učenika "Ljubo Mičić" iz Požege, Prvoj kragujevačkoj gimnaziji, Univerzitetu u Beogradu i Srpskoj gimnaziji "Dositej Obradović" u Temišvaru. Nagrađeni su i direktorka predškolske ustanove "Vračar" u Beogradu Mirjana Skendžić, direktorka Farmaceutsko-fizioterapeutske škole iz Beograda Darinka Karović i direktor Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja u Beogradu Ljubomir Protić.

Svetosavsku besedu održao je akademik Matija Bećković, a himnu Svetom Savi izveo je hor RTS. U kulturno umetničkom programu nastupili su hor manastira Kovilj, dečiji hor "Čarolija" Leontine Vukomanović, estradni umetnici Slađana Milošević, Vasilisa, Vasil Hadžimanov, Svetlana Stević i Bora Dugić, a na kraju ansambl "Kosovski božuri" i Kulturno-umetničko društvo "Kopaonik" iz Leposavića.

PAZITE NA „MINUS“

Od prvog jula mesečna zarada građana moći će da bude opterećena sa 30 odsto dugovanja banci, a pet odsto od toga odnosiće se na dozvoljen minus.

Ova mera Narodne Banke Srbije stupa na snagu prvog jula, i zato bi građani u naredna četiri i po meseca trebalo da svedu dugovanja do tog iznosa. Ova mera neće se odnositi na stambene kredite, gde je opterećenje zarade 50 odsto. NBS je sada izjednačila status prekoračenja na tekućim računima ("dozvoljeni minus") sa dugovanjima koja se koriste na platnim karticama i drugim kreditnim zaduženjima. Drugim rečima "dozvoljeni minus" bez obzira da li se koristi ili ne, smanjuje "kreditni rejting" pojedinca i sprečava ga da se dodatno zaduži do propisanog limita.

U NBS smatraju da će se ovim merama smanjiti mogućnosti građana za zaduživanje i sprečiti "srljanje" u nekontrolisano "dužničko ropstvo".

ABORTUS UMESTO KONTRACEPCIJE

USrbiji godišnje između šest i sedam hiljada devojaka mladih od 18 godina izvrši abortus, a sve je veći broj dece koja u završnim razredima osnovne škole stupaju u seksualne odnose.

Iz Republičkog centra za planiranje porodice, tvrde da u Srbiji manje od petine parova koristi savremenu kontracepciju i se svaka 12 žena izlaže neželjenoj trudnoći. Četvrtina roditelja ne zna za seksualne aktivnosti svoje dece, polovina zna i ponaša se pasivno, a samo preostala četvrtina se interesuje i razgovara o tome sa decom.

Iako se planira uvođenje seksualnog vaspitanja u škole i to za dake između šestog i osmog razreda, roditelji moraju znati da je 12 godina vreme kada i oni treba sa svojom decom o tome da otvoreno razgovaraju.

LONČAR PRIMIO SRBE IZ MAĐARSKE

Ministar prosvete dr Zoran Lončar sastao se 5. februara u Ministarstvu prosvete sa predstavnicima Samouprave Srba u Mađarskoj, gde je tom prilikom posebno razgovarano i o funkcionisanju sistema obrazovanja srpske zajednice u Mađarskoj.

Ministar Lončar i Jovanka Lastić, predsednica Odbora za školstvo Samouprave Srba u Mađarskoj saglasili su se da je ulaganje u obrazovanje manjinskih zajednica pokazatelj stepena demokratskog razvoja jednog društva, kao i da pitanja školovanja Srba u Mađarskoj, kao i Mađara u Srbiji trebaju biti rešavana na najvišem bilateralnom nivou.

S tim u skladu, dr Lončar je izrazio spremnost da kao resorni ministar uloži napore kako bi Narodna skupština Republike Srbije što pre ratifikovala Sporazum o prosvetno – kulturnoj saradnji između Srbije i Mađarske, kao prioritetan zadatak u daljem procesu unapređenja prosvetne saradnje dve zemlje.

Istovremeno, ministar Lončar izrazio je spremnost za pronalaženje institucionalnih rešenja koja bi olakšala školovanje srpske nacionalne zajednice u Mađarskoj.

ŠTRAJK U GRČKOJ

Zaposleni u Grčkoj, nezadovoljni reformom penzionog sistema, na poziv dva vodeća sindikata u zemlji, stupili su u jednodnevni generalni štrajk.

Na aerodromima su 13. februara otkazani svi letovi, nisu radile ni javne službe; bolnice i škole. Opštoj obustavi rada pridružili su se i novinari, pa su mnoge televizijske i radio stanice otkazale informativne i političke programe.

Grčka ima 170 penzionih fondova, koji bi, prema procenama, mogli da se suoče sa deficitom od 120 do 400 milijardi evra, što bi ugrozilo budžet u narednih 10 godina. Vladine mere, koje predviđaju smanjenje penzija i povećanje starosne granice za odlazak u penziju, naišle su na oštro protivljenje sindikata.

PARTNERI!

Ministar prosvete dr Zoran Lončar održao je 19. februar 2008. godine sastanak sa predsednicima SOS, GSPRS „Nezavisnost“ i USPRS i njihovim saradnicima. Na sastanku koji je održan u Ministarstvu prosvete, dogovoreno je da se predstavnici reprezentativnih?! Sindikata uključe, u radne grupe koje će pripremati program mera racionalizacije broja zaposlenih u prosveti predviđenih Protokolom o zaradama u 2008. godini, predlog novog kolektivnog ugovora, kao i izradu nacrtu "školskih" zakona.

Ministar Lončar je istakao da je neophodno postići širok društveni konsenzus o daljim pravcima razvoja obrazovanja u Srbiji i istakao značaj uključivanja predstavnika reprezentativnih sindikata u izradu Strategije razvoja obrazovanja u Republici Srbiji.

Ministar prosvete dr Zoran Lončar izrazio je zadovoljstvo što su predstavnici ovih sindikata pokazali spremnost da se svi prosvetni radnici uključe u mirni i dostojanstveni protest protiv jednostranog proglašenja nezavisnosti južne srpske pokrajine Kosova i Metohije!

O aktivnostima oko izrade Zakona o platama u javnim službama, koje su u toku, izgleda da obe strane nisu "bile informisane" pa se stoga nisu ni mogle usaglasiti oko zajedničkog učešća u tom poslu.

TRGOVAČKA “PEDAGOGIJA” I SUNOVRAT UČITELJSTVA

Ko voli decu i zdravo društvo, prateći i „čitajući“ šta nam se kao narodu dramatično dešava, mogao bi svakog dana, čitajući štampu napisati poveću knjigu pod naslovom „Pedagoška tragedija“. Jer, trend i poštast trgovačke „pedagogije“ i sunovrat učiteljskog (pedagoškog) poziva sve više i pogubnije ugrožava život i srećno detinjstvo, mladost i starost građana Srbije!

Ima mnoštvo činjenica i simptoma, očiglednih dokaza, pretpostavki i procena da su današnje stanje u obrazovanju i „projekti“ njihovog „reformisanja“ blizu zaključka – o organizovanoj krizi, sistemskoj degradaciji i devalvaciji pedagoškog sistema i pedagoškog poziva!

Koliko je poznato, ne pamti se u proteklih vek i po razvoja vaspitanja i obrazovanja sadašnja degradacija, komercijalizacija, politizacija, dehumanizacija i depedagogizacija ove sudbonosne delatnosti za razvoj društva! Depresija, klonulost, ravnodušnost, strah sa svih strana, pad profesionalnosti, ugroženost ljudskih prava, rukovođenje obrazovanjem na niskom nivou, nezaštićenost porodice i obrazovanja od siromaštva i birokratskih kvazipedagoških standarda. Pogledajmo šta nam se dešava na području specijalnog školstva u tranzicionom meteu, s predznakom nehumanosti i antipedagogije, o čemu se prave i vode birokratsko-politički projekti „Inkluzivno obrazovanje – od prakse ka politici“ (vidi „Prosvetni pregled“, 24/31.01.2008.): „Umrežavanje prosvetnih radnika“. Projekat se ostvaruje na inicijativu Fonda za otvoreno društvo u partnerstvu sa nevladinom organizacijom iz Pančeva „Veliki mali“ i Savezom učitelja Srbije i kojekakvih centara u koje su „umreženi nastavnici“ širom tranzicione Srbije, u kojoj četiri udruženja osoba sa invaliditetom javnim proglasom samodegradirajuće podržavaju jednog od kandidata za izbor predsednika Republike i nastavljaju sumnjivu spregu sa sponzorima, na štetu osoba sa invaliditetom i njihovog obrazovanja. Dakle, još jedan NVO – projekat izdaje učiteljsko-pedagoške profesije i etičkih principa.

Pedagoške i organizacione „ruševine“ na sve strane, jer parapedagoški i pseudopedagoški akteri na „krilima civilnog sektora“, nevladinih organizacija i profit-volonterskih amatera ščardžijski određuju naloge stranih i srbijanskih centara moći! Demokratizacija obrazovanja je drastično limitirana, stručnost za univerzitetskom katedrom srozala se na nizak nivo. Moralna kriza u obrazovanju višestruko je „procvetala“ i ugrožava budućnost ovog sistema i države! Stručna društva i udruženja u obrazovanju, posebno Savez učitelja Srbije i Pedagoško društvo Srbije, ugašena su ili životare na „Sorošovim jaslama“, daleko od pedagoške stvarnosti i potrebe mlade generacije! Projektomanija i stranačka podobnost samozvanih „reformatora“, mahom kliničkih psihologa, te evaluacije, akreditacije i „sertifikaciona utrka“ za poenima koji ništa ne znače postali su nosno „uhlebije“ za širenje zabluda u vrednovanju ostvarenja u ovoj delatnosti. Ugašeni su ili „životare“ pedagoški časopisi i listovi, što otežava samousavršavanje pedagoških radnika. Sistem pedagoškog usavršavanja je zamenjen psiko-radijacionima i igraonicama, bez didaktike i dostojanstva.

Prof. dr Drago T. Pantić

POGREŠAN ODABIR METODA I VREDNOSTI U VASPITANJU MLADIH

Pitanje autoriteta roditelja veoma je tesno povezano sa porodicom i njenom ulogom u vaspitanju dece. Porodica je bila i biće ubuduće značajan činilac u formiranju deteta. Tako može da se kaže da se u porodici polažu osnove i temelj razvoja zdrave ličnosti deteta. Naravno da pored uticaja porodice u formiranju ličnosti deteta važnu ulogu ima i sredina u kojoj dete odrasta, drugovi i prijatelji s kojima se druži, kao i razne ustanove – na prvom mestu predškolske, a zatim i sama škola. Smatra se da je negovanje i razvijanje ljubavi deteta i poštovanja prema roditeljima – osnova postojanja roditeljskog autoriteta u vaspitanju. Deca su upućena na roditelje, ispoljavaju ljubav prema njima, roditelji brižljivo neguju svoju decu, ispoljavaju prema njima veliku roditeljsku ljubav. Međutim, kada deca počnu da odrastaju, to nije dovoljno. Jer ona u tom dobu žele da se osamostale. Deca počinju da traže svoje uzore u sredini koja ih okružuje.

Sve ovo unosi nemir kod roditelja!

Nažalost, danas je veoma važno kakve su moralne vrednosti u socijalnoj grupi njihovih vršnjaka, kao i u samoj sredini i uopšte u društvu. Mnogi roditelji svoje stavove sticali su u jednom drugom sistemu vrednosti u odnosu na današnji sistem, gde se, danas, bez morala i u poremećenom sistemu vrednosti dešavaju mnoge porodične drame. Roditelji polako gube svoj autoritet. Nekada je taj autoritarni odnos iznad onog prisnog odnosa, pa se tako postavlja pitanje da li roditelji biraju pogrešne metode i vrednosti u vaspitanju dece. Danas su deci „junaci“ kriminalci, šverceri, kriminalni bosovi, tajkuni, na brz i lak način stečeno bogatstvo. Nesigurnost roditelja se ogleda u raznim traumama koje podjednako zahvataju i roditelje i decu. Nažalost, u svojoj pedagoškoj praksi, u zadnjim godinama pedagoškog rada, nailazim na mnoge posledice pogrešnih procena roditelja, a i dece u raznim vidovima postignuća u obrazovanju i sistemu vrednosti.

Zbog pokušaja uvođenja demokratskih metoda u odnosima roditelji – deca, često se pojavljuju i razne neugodnosti zbog pogrešnih procena u sistemu vrednosti razvoja društva i nefunkcionisanja institucija sistema koje su dužne da na pravi način štite i vaspitača i decu od raznih prisila i tortura. Mnogi poroci kao što je droga, alkohol, primitivizam i izopačene vrednosti u emocionalnom razvoju dece, turbo-folk muzika, kultura i potrošački mentalitet „zapadne kulture“, potpuno je skrenuo sa koloseka prave vrednosti i metode u vaspitanju dece u porodici, sredini i školi u zdrave ličnosti.

Još ima retkih primera gde u porodicama vlada harmonija u braku, sloga između oca i majke, gde je pravilan odnos prema deci, ljubav i poštovanje ličnosti deteta. To je nekadašnji ideal, koji se u ovim smutnim poremećenim vrednostima potpuno gubi. Danas je autoritet roditelja kao vaspitača dece potpuno uzdrman, što zabrinjava nas koji se profesionalno bavimo problemima vaspitanja dece u školi, jer smo i mi postali nemoćni da na pravi način rešavamo njihove probleme i da im pružamo odgovarajuću pomoć u rešavanju određenih problema u odrastanju njihove dece.

Miroslav Mladenović

REFORMA REFORME ŠKOLSTVA

Posle svake reforme školstva, samo nekoliko meseci kasnije, sa najnadležnijih mesta počinju zagovarati ideja o novoj reformi. Dakle, reforma reforme. I to sve sa navodnim ciljem da se učenicima olakša školovanje i da budu oslobođeni nepotrebnih lekcija. Tako postavljenom cilju ne može se ništa zameriti, ali činjenice govore drugo. O lakšem školovanju ni reči. Učenici vranjske gimnazije imaju po šest časova dnevno, ponekad i svih sedam, što se ranije nikada nije dešavalo.

Vranjski gimnazijalci uče čak četiri jezika: srpski, engleski, francuski i latinski. Time se gubi iz vida da gimnazija nema cilj da obrazuje poliglote, već da mlade naraštaje nauči da se pravilno služe maternjim srpskim jezikom i da, koliko je maksimalno moguće, ovladaju svetskim jezikom – engleskim. Latinski je mrtav jezik i njime se u životu ne služi ni 95 odsto odraslih. To u stvari predstavlja robovanje tradiciji, od čega niko nema vajde sem profesora latinskog. Ista je stvar i sa francuskim jezikom, koji je nekada bio u službi diplomatije, ali više nije, pošto je tu ulogu preuzeo engleski. Prema tome, latinski i francuski jezik treba da budu izostavljeni iz sistema obrazovanja čak i u osnovnim školama, u kojima se uči srpski, engleski i francuski. Ukoliko pak neki učenici ili njihovi roditelji žele i francuski jezik, on bi se mogao učiti fakultativno. Nekada je strani jezik u školama bio u službi inostrane politike naše zemlje. Prema onome što se zna, uoči Drugog svetskog rata u školama je bio zastupljen francuski jezik, zatim nemački, a posle završetka tog svetskog sukoba ruski jezik, da bi se, konačno, s pravom zaustavili kod engleskog, koji je svetski jezik. To bi značilo da časove nepotrebnog latinskog i francuskog jezika treba ustupiti nastavi srpskog i engleskog jezika. To je imperativ, jer zbog nekakvih sentenci, koje niko nikada ne koristi u životu, učenike ne treba opterećivati tim mrtvim jezikom, kao ni francuskim.

U sklopu takvog reformisanog školstva, koje se svake godine ponovo reformiše, kao i pravosuđe, spadaju i udžbenici, koji se menjaju gotovo svake godine. Pojedinci željni honorara stalno prepisuju dosadašnje udžbenike, nešto neznatno izmenjene i štampaju „nove“. Udžbenici treba da budu u upotrebi bar desetak godina, kako bi se troškovi štampanja smanjili, što za osiromašeni narod nije mala stvar. Jer, neko bi kupovao već upotrebljavane udžbenike od đaka koji su prešli u stariji razred, ili nove knjige po staroj ceni. Kao što se može videti, stalna reformisanja ne vode ničemu. Krajnje je vreme da se nadležni u Ministarstvu prosvete okrenu realnosti i da zaustave učestale reforme reformi. Ili da reforme budu istinski reforme i u službi sadašnjih i dolazećih generacija.

S. Mitrašinić

OSNOVNA ŠKOLA „PIONIR“ STARI ŽEDNIK

Stari Žednik je naselje u opštini Subotica u Severno-bačkom okrugu. U naselju Stari Žednik živi 1787 punoletnih stanovnika, a prosečna starost stanovništva iznosi 40.3 godina (38.6 kod muškaraca i 41.9 kod žena). U naselju ima 786 domaćinstava, a prosečan broj članova po domaćinstvu je 2.84. Stanovništvo u ovom naselju veoma je nehomogeno. Većinu čine Hrvati, Mađari i Bunjevci, a pored njih u selu složno žive i rade još i; Srbi, Jugosloveni, Crnogorci, Nemci, Albanci, Muslimani, Makedonci, Česi, Ukrajinci, Slovaci i Rusini. U poslednja tri popisa, primećen je pad broja stanovnika. Prema popisu iz 2002. bilo je 2230 stanovnika, do je prema popisu iz 1991. bilo je 2323 stanovnika Žednika.

U selu su prisutne razne sportske aktivnosti, u koje se uključuju mnogi mladi. Aktivno rade brojna sportska društva kao što su fudbalski klub "Žednik", stonoteniski i šahovski klub, koji postižu zapažene rezultate i koji okupljaju oko stotinak mladih. Posebno se neguje tradicija folklor, pa je folklorom obuhvaćen i velik broj mališana, koji uz starije naraštaje čine selo kulturno aktivnim. U tom poslu prednjači HKC "Bunjevačko kolo" koje već 11 godina deluje na edukaciji mladih koji vole narodne plesove.

Selo je odnedavno bogatije i za jednu nevladinu organizaciju, "Ekološki forum žena Starog Žednika". Ova NVO u velikoj mери pomaže Mesnoj zajednici u poboljšanju uslova života u selu, prvenstveno u oblasti podizanja svesti meštana, u oblasti očuvanja životne sredine od zagađivanja i uređenja javnih površina u naselju.

Škola

Školsko dvorište

Školsko igralište

Nastava na tri jezika

Selo se posebno ponosi svojom osnovnom školom "Pionir" izgrađenom 1971. godine. U školskoj 2007./2008. godini nastavu pohađa 158 učenika raspoređenih u 8 odeljenja (od svakog razreda po jedno odeljenje). Nastava se izvodi na srpskom jeziku, a organizovana je

i nastava mađarskog jezika kao jezika društvene sredine i bunjevačkog jezika sa elementima nacionalne kulture. U okviru škole funkcionišu i dve grupe dece predškolskog uzrasta. U školi je zastupljena kabinetska nastava, a niži razredi imaju svoje zasebne učionice. Škola poseduje i renoviranu salu za fizičko vaspitanje i sportski teren kojima se koriste svi uče-

nici škole. U školi radi i školska kuhinja i organizovana je ishrana učenika i dece predškolskog uzrasta. Školska zgrada je okružena zelenilom o kojem se podjednako staraju svi zaposleni i učenici škole i kojima se izuzetno ponosimo.

Kratak istorijat škole

Stari Žednik je jedno od subotičkih naselja koje je već u periodu od 1832.- 1906. god. imalo dve školske zgrade. To su zgrade stare škole koja je u razdoblju između dva rata nosila ime „Prvi srpski ustanak“ i „Cvijina škola“.

U periodu od 1906.- 1921. god. sagrađena je prva školska zgrada od tvrdog materijala - „Vukova škola“. Godine 1927. sagrađena je nova škola u Starom Žedniku - „Drugi srpski ustanak“. Od 1952. god., kada je osnovana potpuna osnovna škola, nametala se potreba za izgradnjom nove školske zgrade, pošto je broj učenika bio u stalnom porastu. Tek 1971. godine školsko zvono je odjeknulo u novom, modernom školskom zdanju koje se nalazi u predivnom parku.

Od ukupnog broja zaposlenih u školi, dvadesetdvoje je pristupilo NSPRV.

Srdačno vas pozdravljamo i nadamo se dobroj saradnji.

Adresa škole:
Vladimira Nazora 15,
24224 Stari Žednik

Broj telefona i faksa:
024-787-016

Nebojša Šušić
Gordana Avramov

OČEKIVAN PAD ZARADA

Januarske zarade niže oko 19%

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u januaru 2008. godine, iznosi 39331 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u decembru 2007. godine, nominalno je manja za 18,27%, a realno je manja za 18,92%. Prosečna zarada u Vojvodini, isplaćena u istom mesecu 2008. godine, iznosi 39365 di-

nara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u decembru 2007. godine, nominalno je manja za 20,14%, a realno je manja za 20,85%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u januaru 2008. godine, iznosi 28230 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u decembru

2007. godine, nominalno je manja za 18,11%, a realno je manja za 18,76%. Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Vojvodini, isplaćena u istom mesecu 2008. godine, iznosila je 28234 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u decembru 2007. godine, nominalno je manja za 19,99%, a realno je manja za 20,70%.

	Prosečna zarada	Indeks nominalne zarade I 2008	Prosečna zarada bez poreza i doprinosa	Indeks nominalne zarade bez poreza i doprinosa I 2008
	I 2008	I 2008/XII 2007	I 2008	I 2008/XII 2007
Republika Srbija	39331	81,73	28230	81,89
Centralna Srbija	39318	82,45	28229	82,61
Vojvodina	39365	79,86	28234	80,01
Grad Beograd	49048	81,89	35187	82,02
Severnobački	36015	80,33	25884	80,30
Srednjobanatski	37103	84,15	26560	84,26
Severnbanatski	36221	80,35	25908	80,32
Južnobanatski	43781	85,93	31532	86,87
Zapadnobački	36733	80,44	26385	80,60
Južnobački	40969	75,87	29338	75,85
Sremski	37989	81,19	27250	81,27

Period januar 2007. - januar 2008. - Plate realno rasle oko 4%

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u januaru 2008. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u januaru 2007. godine, no-

minalno je veća za 16,47%, a realno je veća za 3,71%. Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u januaru 2008. godine, u odnosu na

prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u januaru 2007. godine, nominalno je veća za 17,03%, a realno je veća za 4,21%.

CENE PRETE! - Cene na malo u januaru 2008.

Cene na malo roba i usluga u Republici Srbiji u januaru 2008. godine u proseku su više za 0,9% u odnosu na prethodni mesec (cene roba više su za 1,2%, a cene usluga za 0,3%). U 2007. godini cene na malo u

proseku su povećane za 6,8% u odnosu na 2006. godinu.

Troškovi života u Republici Srbiji u januaru 2008. godine u odnosu na prethodni mesec u proseku su viši za 0,8%. U 2007. godini troš-

kovi života u proseku su povećani za 7,0% u odnosu na 2006. godinu. Razlika između indeksa cena na malo i indeksa troškova života je posledica različitog uticaja rasta cena pojedinih artikala na formiranje ovih indeksa.

Republika Srbija	I 2008/Ø 2007	I 2008/XII 2007	I 2008/I 2007	Ø 2007/Ø 2006
Ukupno - sa sezonskim proizvodima	106,4	100,9	110,7	106,8
Roba	108,0	101,2	112,2	106,5
Poljoprivredni proizvodi - sa sezonskim	124,5	104,4	126,7	116,0
Industrijski proizvodi - ukupno	107,1	101,0	111,4	106,0
Industrijski prehrambeni proizvodi	110,3	100,8	114,1	105,5
Piće	102,5	100,5	104,4	105,3
Duvan	109,7	100,0	115,8	127,6
Industrijski neprehrambeni proizvodi	105,8	101,2	110,4	104,5
Usluge	102,2	100,3	106,8	107,7
Prehrambeni proizvodi - ukupno	112,6	101,4	106,8	107,0
Centralna Srbija				
Ukupno - sa sezonskim proizvodima	106,0	100,9	110,3	106,6
Roba	107,7	101,2	111,8	106,1
Usluge	101,8	100,2	106,5	107,7
Vojvodina				
Ukupno - sa sezonskim proizvodima	107,5	101,0	111,8	107,5
Roba	108,9	101,1	113,2	107,4
Usluge	103,7	100,7	107,8	107,9

Indeks troškova života

Republika Srbija	XII 2007 - Ø2006	XII 2007 - XI 2007	XII 2007 - XII 2006	Ø2007 - Ø2006
Ukupno	112,6	101,6	110,4	110,3
Ishrana	117,3	103,1	115,0	115,0
Duvan i piće	119,3	99,7	112,5	112,6
Odeća i obuća	107,4	101,5	104,4	103,4
Stanovanje	109,3	100,2	107,3	107,1
Higijena i nega zdravlja	110,4	100,0	107,6	107,3
Obrazovanje, kultura i razonoda	110,2	100,1	107,0	107,0
Saobraćajna sredstva i usluge	104,7	101,3	105,5	105,8

DA LI UČITELJ SA IV STEPENOM MOŽE DA PREDAJE GRAĐANSKO VASPITANJE?

PITANJE: *Da li lice sa stečenim stručnim nazivom specijalni pedagog, ispunjava uslove da zasnije radni odnos na mestu stručnog saradnika u osnovnoj školi?*

ODGOVOR: Članom 107. stav 5. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, br. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon) propisano je da stručne poslove u školi obavljaju stručni saradnici: psiholog, pedagog i bibliotekar, a u školi za obrazovanje odraslih – andragog, psiholog i bibliotekar.

Članom 110. stav 2. istog zakona, propisano je da poslove nastavnika u školi, vaspitača u domu i stručnog saradnika može da obavlja lice sa odgovarajućim visokim obrazovanjem.

Pravilnikom o vrsti stručne spreme nastavnika i stručnih saradnika u osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“ – „Prosvetni glasnik“, br. 6/96, 3/99, 10/02, 4/03, 20/04, 5/05, 2/05 i 3/07) propisana je vrsta stručne spreme za lica koja mogu da obavljaju poslove stručnog saradnika u osnovnoj školi.

Saglasno navedenom, a imajući u vidu činjenicu da stručni naziv specijalni pedagog nije propisan navedenim Pravilnikom za obavljanje poslova stručnog saradnika, isto lice ne ispunjava uslove da zasnije radni odnos na neodređeno vreme na mestu stručnog saradnika.

PITANJE: *Koje se disciplinske mere izriču za teže povrede obaveza učenika i da li učeniku može da se smanji ocena iz vladanja zbog učinjene teže povrede obaveza učenika?*

ODGOVOR: Odredbom člana 65. Zakona o osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“, br. 50/92, 53/93 – dr. zakon, 67/93 – dr. zakon, 48/94 – dr. zakon, 66/94 – US, 22/02 – ispravka, 62/03 – dr. zakon, 64/03 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon), između ostalog, propisano je da se ukor direktora i strogi ukor nastavničkog veća izriču za teže povrede obaveza učenika utvrđene ovim Zakonom.

Saglasno navedenom, vaspitno-disciplinska mera ukor direktora izriče se samo za teže povrede obaveza učenika.

Pravilnikom o ocenjivanju učenika osnovne škole („Službeni glasnik RS“, br. 93/04 i 92/05) članom 15. propisano je da se vladanje učenika ocenjuje na osnovu stalnog praćenja ponašanja učenika i pravovremenog i odgovornog ispunjavanja zakonom propisanih školskih obaveza učenika u toku školovanja.

Članom 16. istog Pravilnika propisano je da se vladanje učenika ocenjuje ocenom: primerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće.

Članom 17. navedenog Pravilnika propisano je da se ocena iz vladanja popravljna na predlog odeljenskog starešine kada dođe do pozitivnih promena u ponašanju učenika, a najkasnije na tromesečju, odnosno polugodištu.

Saglasno iznetom, ocena iz vladanja može da se smanji u toku školske godine zbog ponašanja učenika, koje može da utiče i na izricanje vaspitno-disciplinske mere ako učenik učini lakšu, odnosno težu povredu obaveza, ali to ne znači da svaka disciplinska mera nužno smanjuje ocenu iz vladanja.

Ako dođe do pozitivnih promena u ponašanju učenika, ocena iz vladanja se popravljna, na predlog odeljenskog starešine.

PITANJE: *Da li učitelj sa četvrtim stepenom stručne spreme i nastavnik istorije sa šestim stepenom stručne spreme mogu da izvode nastavu iz izbornog predmeta građansko vaspitanje u osnovnoj školi?*

ODGOVOR: Vrsta stručne spreme lica koja mogu da izvode nastavu iz obaveznih i izbornih programa u osnovnoj školi propisana je Pravilnikom o vrsti stručne spreme nastavnika i stručnih saradnika u osnovnoj školi („Prosvetni glasnik“, br. 6/96, 3/99, 10/02, 4/03, 20/04, 5/05, 2/07 i 3/07) i Pravilnikom o vrsti stručne spreme nastavnika koji izvode obrazovno-vaspiti rad iz izbornih programa u osnovnoj školi („Službeni glasnik SRS – Prosvetni glasnik“, br. 27/87 i 1/89 i „Prosvetni glasnik“, br. 4/03, 10/04, 3/05 i 9/05).

Zakonom o osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“, br. 50/92, 53/93 – dr. zakon, 67/93 – dr. zakon, 48/94 – dr. zakon, 66/94 – US, 22/02 – ispravka, 62/03 – dr. zakon, 64/03 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon) članom 69. st. 1. i 4. propisano je da nastavu od prvog do četvrtog razreda može da izvodi nastavnik sa odgovarajućom visokom ili višom školskom spremom, a predmetnu nastavu nastavnik koji ima odgovarajuću visoku školsku spremu.

Međutim, razrednu i predmetnu nastavu u osnovnoj školi mogu obavljati i lica sa učiteljskom i višom pedagoškom školom, ukoliko su, u skladu sa odredbama čl. 145. i 146. navedenog zakona, stekli status tzv. „zatečenog nastavnika“.

To konkretno znači da učitelj koji izvodi razrednu nastavu i nastavnik istorije, koji imaju svojstvo tzv. „zatečenog nastavnika“, mogu izvoditi

obrazovno-vaspiti rad iz predmeta građansko vaspitanje (učitelj u prvom, a nastavnik istorije u drugom ciklusu osnovnog obrazovanja i vaspitanja), pod uslovom da su savladali program obuke za izvođenje nastave iz predmeta građansko vaspitanje za odgovarajući razred, koji organizuje Ministarstvo prosvete i sporta ili organizacija koju ovlasti Ministarstvo prosvete i sporta, a u skladu sa odredbom člana 38a stav 1. tačka ž) Pravilnika o vrsti stručne spreme nastavnika koji izvode obrazovno-vaspiti rad iz izbornih programa u osnovnoj školi.

PITANJE: *Da li školski odbor može da donosi punopravne odluke ako ima dva člana koja zastupaju interese više struktura, a u međuvremenu su razrešena dužnosti zbog nezakonitog izbora?*

ODGOVOR: Odredbama člana 53. st. 1. i 2. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“ br. 62/03, 64/03 – ispravka, 58/04, 62/04 – ispravka, 79/05 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon) propisano je da organ upravljanja ima devet članova, uključujući i predsednika; da članove organa upravljanja ustanove imenuje i razrešava skupština jedinice lokalne samouprave, a predsednika biraju članovi većinom glasova od ukupnog broja članova organa upravljanja. Zatim, odredbom stava 8. istog člana propisano je da za člana organa upravljanja ne može da bude predloženo ni imenovano lice koje bi moglo da zastupa interese više struktura, lice čiji su poslovi, dužnost ili funkcija nespojivi sa obavljanjem poslova u organu upravljanja, kao i lice koje je već imenovano za člana organa upravljanja druge ustanove.

Odredbama člana 54. st. 3. i 4. Zakona propisano je da će skupština jedinice lokalne samouprave razrešiti pre isteka mandata, pojedine članove, uključujući i predsednika ili organ upravljanja ustanove, na lični zahtev člana i ako, između ostalog, u postupku preispitivanja akta o imenovanju utvrdi nepravilnosti; odnosno nastupi uslov iz člana 53. stav 8. ovog zakona. Kada se utvrde nepravilnosti u postupku imenovanja, odnosno razrešenja organa upravljanja, skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da odmah pokrene postupak za preispitivanje akta o imenovanju.

Na osnovu navedenih odredbi Zakona skupština lokalne samouprave ima obavezu da po zahtevu pojedinog člana ili po službenoj dužnosti, kada se utvrdi nepravilnost u postupku predlaganja ili imenovanja, razreši člana organa upravljanja ili ceo organ.

Do donošenja rešenja o razrešenju člana organa upravljanja i imenovanja novog, svi imenovani članovi učestvuju u radu i odlučivanju školskog odbora. Razrešenjem pojedinog člana školskog odbora od strane skupštine jedinice lokalne samouprave i imenovanjem novog, menja se sastav članova koji nastavljaju sa radom i odlučivanjem.

PITANJE: *Da li i pod kojim uslovima može da se organizuje nastava na kućnom i bolničkom lečenju?*

ODGOVOR: Zakonom o osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“, br. 50/92, 22/02, 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon), članom 30. propisano je da škola može da organizuje obrazovno-vaspiti rad, kao poseban oblik rada za decu na dužem kućnom i bolničkom lečenju. Organizovanje nastave za učenike osnovne škole na kućnom ili bolničkom lečenju propisano je Stručnim uputstvom o organizovanju nastave za učenike na kućnom ili bolničkom lečenju, koje je doneo ministar prosvete i sporta 25. oktobra 2006. godine, pod brojem 610-00-401/2006-07.

Bolnička nastava organizuje se za učenike koji se nalaze u bolnici bez obzira na dužinu boravka, ako zdravstveno stanje učenika to dozvoljava.

Obrazovno-vaspiti rad, zbog prirode učenikovog oboljenja i psihofizičkog stanja pri učenju u bolnici, podrazumeva proces koji je u funkciji terapeutske delovanja, kod kratkog i dugog boravka u bolničkim uslovima i zahteva rad po prilagođenom nastavnom planu i programu.

Sadržaji nastavnih predmeta mogu se grupisati po srodnosti u nekoliko nastavnih oblasti, s tim da je moguće utvrditi i drugačiji raspored obaveznih i izbornih predmeta u odnosu na propisan plan i program.

Nastavnik vrši selekciju bitnih sadržaja i samostalno bira najpogodnije načine i metode rada sa učenicima, radi postizanja minimalnih standarda znanja kod dužeg bolničkog lečenja.

Kućna nastava se organizuje za učenike sa zdravstvenim problemima kada drugi oblik nastave nije moguć zbog vrste i stepena oštećenja. To su učenici koji nisu u stanju da pohađaju školu u koju su upisani (u daljem tekstu: matična škola), a njihovo zdravstveno stanje ne zahteva bolnički tretman. Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju o potrebi obrazovanja učenika u kućnim uslovima, u saradnji sa domovima zdravlja i o tome obaveštava školu i roditelje učenika.

Obrazovno-vaspiti rad u kućnim uslovima, zbog prirode učenikovog oboljenja i psihofizičkog stanja pri učenju, podrazumeva prilagođen nastavni plan i program, nastavna sredstva prilagođena kućnim uslovima, sa primerenim oblicima i metodama rada.

JEDAN UČENIK - JEDAN LAPTOP

Neprofitna organizacija „Jedan laptop po detetu“ (OLPC) sa sedištem u Kembridžu u američkoj državi Masačusets, saopštila je, sredinom januara ove godine, da će pokrenuti svoj projekat i u Bugarskoj. OLPC će početi konsultacije sa lokalnim nevladinim organizacijama i školama, a cilj joj je da se prva učionica opremi do kraja godine. Bugarske prosvetne vlasti su raširenih ruku prihvatile ponudu i zdušno podržavaju ovaj projekat koji ima za cilj bolju obučenosť dece školskog uzrasta.

Dok Bugari sve više legalizuju upotrebu softvera koje koriste u regionu je i dalje prisutna piraterija. Tako je npr. oko 83 odsto svih softvera koji se koriste u Crnoj Gori nelegalno. Na ovu činjenicu upozorio je 14. januara direktor majkrosoftove kancelarije u Crnoj Gori Oliver Obradović. Prema Obradovićevim rečima, država gubi između 3,45 i 4 miliona evra godišnje zbog upotrebe nelegalnih kompjuterskih programa.

ŠAKIRA STUDIRA ISTORIJU

Posrnule zvezde mogle bi da nauče kako da iskoriste višak slobodnog vremena od kolumbijske lepote Šakire. Umesto alkohola, droge i saobraćajnih prekršaja, ona se odlučila za fakultet, i to prestižni Kalifornijski univerzitet, na kom je celog leta studirala istoriju zapadnih civilizacija. Njeni profesori tvrde da su zapanjeni inteligencijom pevačice koja je, uput rečeno, jedna od najboljih studentkinja u svojoj generaciji.

Kada je završila veliku svetsku turneju, Šakira je početkom leta počela da studira na Kalifornijskom univerzitetu, za šta dosada nisu znali ni „najinformisaniji“ svetski tabloidi. Kako kažu profesori, ona je na predavanjima dolazila redovno, često ostajući na večernjim diskusijama.

„Nisam uopšte znao da se radi o svetski poznatoj pevačici. Rekla mi je da je došla iz Kolumbije, a izgledala je kao svaki drugi student. Nije se ponašala kao diva, apsolutno ništa nije zahtevala,“ priča profesor Robert Kliv, kod koga je Šakira slušala predavanja iz istorije.

INTERNET U REGIONU

Srpsko Ministarstvo za telekomunikacije i informatičko društvo tvrdi da samo 13% stanovnika Srbije koristi internet. Ministarstvo tvrdi da su ključni uzrok visoka cena pristupa internetu i malo informacija na srpskom jeziku!!!

U isto vreme Makedonija iako beleži najveći rast korisnika interneta među državama jugoistočne Evrope, kako pokazuje analiza Kulen-Intertešnela, je zemlja daleko od stope prosečnog korišćenja interneta u Evropi. Naime, samo 20% stanovništva ili oko 400.000 ljudi koristi internet, ali to ipak predstavlja drastično povećanje u odnosu na 2000. godinu kada je samo 30.000 ljudi u Makedoniji koristilo Internet. Oko 70 odsto Makedonaca ima mobilne, a 75 odsto ima fiksne telefone.

Ista analiza pokazuje da su cene interneta u Makedoniji i Hrvatskoj među najvećim u regionu, dok su najjeftinije u Rumuniji i Turskoj.

ŠKOLA U DŽUNGLI

Indijansko pleme Ašaninka zakopalo je luk i strelu i odlučilo da se suprotstavi beloj kulturi znanjem. Oni su prvi put u istoriji otvorili školu u kojoj deca urođenika uče lov, poljoprivredu i brigu o svojoj okolini.

Škola se nalazi u zapadnom delu džungle Amazonije, a ideja za njenu izgradnju potekla je od vođe plemena, koji je na taj način želeo da svoju brigu i svest o okolini raširi učeći sve koji žive na tom području ono što starije plemena znaju već vekovima.

Pleme Ašaninka živi na marginama reke Amonije poslednjih 400 godina i jedno su od najvećih plemena u području Amazona koje je uspelo da sačuva svoju tradiciju.

Međutim, Indijanci su se otvorili i prema svetu, a njihova briga o okolini i ekonomsko stanje ostalih stanovnika prašume privukli su pažnju brojnih brazilskih i međunarodnih socijalnih organizacija.

NEĆE TRI MILONA EVRA

Nemački penzioner koji je na lotu dobio tri miliona evra odbio je da uzme taj novac s obrazloženjem da ne zna šta bi s njim radio. Sedamdesetogodišnjak iz grada Hamelna, u pokrajini Donja Saska, došao je u upravu nemačke lutrije u Hanoveru nakon što je saznao da je dobio glavni dobitak i rekao im kako taj novac jednostavno ne želi. „Šta da radim s toliko novca? Moja supruga je umrla, roditelji su mi takođe mrtvi, nemam dece niti rodbine. Ne želim ga“, rekao je penzioner i dodao kako je srećku za lutriju kupio samo iz navike jer je njegova supruga za života bila strastven igrač.

Identitet muškarca koji bi svoj novac radije prepustio državi nego zadržao – nije objavljen. Razlog je to što bi ga verovatno danonoćno opsedali ljudi koji bi učinili šta god je potrebno kako bi se dočepali tog novca. Zaposleni u nemačkoj lutriji izjavili su, s druge strane, kako će pokušati da ga uvere da zadrži dobitak.

PROFESORI BOKSUJU DIREKTOROVU SLIKU

Direktor jedne gimnazije u Kini opremio je jednu specijalnu prostoriju u kojoj profesori mogu udarati u bokseršku vreću s njegovom slikom kako bi iz sebe izbacili stres.

Pritisci su ogromni, depresija je česta pojava, profesionalni zamor je takođe relativno čest društveni fenomen, objasnio je Song Ki, direktor jedne od gimnazija u Džengdžu, glavnom gradu provincije Henan, u centralnoj Kini.

Biro za psihološko rasterećenje, kako je nazvao ovu antistres prostoriju, ima samo sedam kvadrata. Potpuno je prazna, osim bokserške vreće koja visi u sredini sobe s direktorovom nasmejanom slikom prikazanoj na njoj.

Profesori se bolje osećaju kad izađu iz biroa, to je jedini način da se spreči da svoje neraspoređene prenesu na učenike, kazao je Song.

U Kini, gde konkurencija postaje sve izraženija na svim poljima, profesori gimnazija se suočavaju sa sve većim očekivanjima roditelja, željnih da njihova deca upišu najprestižnije fakultete, što je ključ budućeg društvenog uspeha.

SLEPI MIŠEVI ISTERALI STUDENTE

Jato slepih miševa zaposelo je spavaonice jednog teksaskog univerziteta, zbog čega je više od 200 studenata spavalo u hotelu. Na video snimcima, postavljenim na internetu, mogu se videti studenti kako mlate metlama i teniskim reketima u jednom hodniku zgrade Južnog teksaskog univerziteta, u kojem su smeštene spavaonice. Studenti su uspeli da ubiju nekoliko desetina slepih miševa, ali se sanitarne službe pritožavaju da bi neko od njih mogao biti izložen besnilu.

„Kada smo videli snimak, shvatili smo da imamo problem“, kazala je Ketij Barton, potparolka grada sanitarne službe u Hjustonu. Studenti koji su se nalazili u spavaonicama prošli su lekarski pregled kako bi se ustanovilo treba li neko od njih da primi vakcinu protiv besnila.